

Базима Наталія Анатоліївна
Державний вищий навчальний заклад «Українська академія
банківської справи Національного банку України» м. Суми
Науковий керівник: к.е.н., Євченко Н.Г.

УДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТРУКТУРИ ЯК СКЛАДОВОЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ОБЛІКУ БАНКУ

Актуальність. В сучасних умовах діяльність комерційних банків багато в чому залежить від організації управлінського обліку. Ефективно побудована система управлінського обліку банку дозволить забезпечити стабільність доходів, підтримання ліквідності та платоспроможності на належному рівні, а підвищити якість обслуговування клієнтів. Одним з найважливіших інструментів управлінського обліку, використання якого створює реальні можливості для оптимізації діяльності банку в зазначених напрямках є фінансова структура. Тому метою дослідження є розробка фінансової структури яка б забезпечувала ефективність діяльності банківської установи в цілому та окремих її підрозділів.

Виклад основного матеріалу. Фінансова структура – це ієрархічна система центрів відповідальності, що згруповані у бізнес-напрямки (БН) із закріпленими за ними функціями та повноваженнями. Побудова фінансової структури комерційного банку дає можливість оцінити та підвищити ефективність різних напрямів діяльності банківської установи.

Основна мета створення фінансової структури – це розподіл і закріплення повноважень і відповідальності щодо управління

доходами, витратами, активами, зобов'язаннями, капіталом, а також не фінансовими показниками банку.

Проілюструємо створення фінансової структури на прикладі ПАТ КБ «ПриватБанк». ПАТ КБ «ПриватБанк» є універсальним банком і надає повний спектр банківських послуг. В порівнянні з іншими банками ПАТ КБ «ПриватБанк» в період фінансової кризи залишився прибутковим [2]. За результатами роботи на кінець 2010 року порівняно з аналогічним періодом 2009 року клієнтська база ПАТ КБ «ПриватБанк» збільшилась майже на 18 %. Протягом 2009-2010 рр. діяльність банку характеризується постійним зростанням обсягу ресурсної бази та кредитного портфеля. [3].

Для удосконалення управлінського обліку, підвищення ефективності бюджетування та трансфертного ціноутворення пропонуємо побудувати фінансову структуру банку.

Основними елементами фінансової структури є бізнес-напрямки або сегменти бізнесу. До складу бізнес-напрямків входять центри витрат і центри прибутку, на основі яких і розробляється фінансова структура.

Фінансова структура банку складається із трьох рівнів. Перший рівень фінансової структури займають центри прибутку. Відповідно до цих центрів прибутку виділяють бізнес-напрямки або сегменти бізнесу банку. На другому рівні фінансової структури знаходяться бек-офіси, а також центри витрат обслуговування та підтримки бізнесу, що забезпечують функціонування відповідного центру прибутку. До третього рівня відносяться центри витрат загального управління, які не можна закріпити за певним бізнес-напрямком, оскільки вони здійснюють обслуговування діяльності банку в цілому [1].

Проаналізувавши річну звітність ПАТ КБ «ПриватБанк» [2] та іншу інформацію, яка розміщена на офіційному сайті банку [1] пропонуємо виділити наступні бізнес-напрямки (таблиця 1).

Отже, в діяльності ПАТ КБ «ПриватБанк» доцільно виокремити такі бізнес-напрямки:

- корпоративний бізнес, що включає в себе такі групи клієнтів як великі, VIP клієнти, малий і середній бізнес;
- роздрібний бізнес;
- фінансові ринки, до якого входять інвестиційний бізнес та міжбанківський бізнес;
- міжнародний бізнес

Кожний бізнес-напрямок забезпечує надання відповідних послуг виділеним групам клієнтів. Також для кожного бізнес-напрямку виділено напрями підтримки і забезпечення діяльності.

Вважаємо, що банку доцільно використовувати клієнтоорієнтовний підхід до виділення бізнес-напрямків, що надасть можливість підвищити якість обслуговування виділених груп клієнтів, збільшити обсяг продаж та ефективно управляти доходами та витратами по кожному з напрямків.

Висновок. Таким чином, побудова фінансової структури дозволить ПАТ КБ «ПриватБанк» залишатися лідером на ринку банківських послуг в Україні, сприятиме оптимізації та спрощенню контролю за результатами діяльності як бізнес-напрямків, так і банку в цілому, підвищить ефективність бюджетування та трансфертного ціноутворення.

Таблиця 1 – Фінансова структура ПАТ КБ «ПриватБанк»

Код	БН	Група клієнтів		Види операцій та послуг	Напрями підтримки та забезпечення
01	Корпоративний бізнес	011	Великі та VIP клієнти	<ul style="list-style-type: none"> • Депозитні операції • Розрахунково-касове обслуговування. • Кредитні операції, гарантії • Операції з банківськими платіжними картками. • Операції з валютою та банківськими металами. • Депозитарні послуги. 	<ul style="list-style-type: none"> • Департамент управління ризиками • Департамент фінансового моніторингу • Служба Back-office • Департамент внутрішнього контролю • Департамент інформаційних технологій
		012	Малий та середній бізнес		
02	Роздрібний бізнес	Фізичні особи резиденти і нерезиденти	<ul style="list-style-type: none"> • Депозитні операції. • Операції з банківськими платіжними картками. • Здійснення грошових переказів. • Операції з іноземною валютою. • Кредитні операції • Розрахунково-касове обслуговування 		
03	Міжнародний бізнес	Юридичні особи резиденти і нерезиденти	<ul style="list-style-type: none"> • Проведення документарних операцій. • Фінансування торговельних контрактів • Брокерські, депозитні послуги 		
04	Фінансові ринки	041	Інвестиційний бізнес	<ul style="list-style-type: none"> • Операції з цінними паперами. • Управління активами (операції з коштами інвестора). • Міжбанківське кредитування, кліринг • Казначейські операції. 	<ul style="list-style-type: none"> • Казначейство • Департамент управління ризиками • Служба Back-office.
		042	Міжбанківський бізнес		

Список використаних джерел

1. Про банк [Електронний ресурс]/Офіційний сайт ПАТ КБ «Приватбанк»– Режим доступу:.. <http://privatbank.ua>. – 2010 рік.— Назва домашньої сторінки інтернету.
2. Річний звіт ПАТ КБ «Приватбанк» за 2010 р. [Електронний ресурс] / Офіційний сайт ПАТ КБ «Приватбанк». – Режим доступу:.. http://privatbank.ua/html/2_13r.html. -- Заголовок з екрану
3. Фінансовий звіт ПАТ КБ «Приватбанк» за IV квартал 2010 р. [Електронний ресурс] / Офіційний сайт ПАТ КБ «Приватбанк». – Режим доступу:.. http://privatbank.ua/html/2_11r.html-- Заголовок з екрану

Базима, Н.А. Удосконалення фінансової структури як складової управлінського обліку банку [Текст] / Н.А. Базима ; наук. кер. Н.Г. Євченко // Проблеми і перспективи соціально-економічного розвитку України : матеріали III міжвузівської студентської науково-практичної конференції (20 квітня 2011 р.). - Сімферополь : Кримський інститут бізнесу; Університет економіки та управління, 2011 - С. 56-59.